

HUIZEN

WERKEN SAMEN MET GEDETINEERDEN

Veenhuizen is rijk aan verhalen, die op allerlei manieren de buitenwereld bereiken. Zo ook via Collectie Veenhuizen. Voor deze unieke collectie werken ontwerpers, afgestudeerd aan Design Academy Eindhoven samen met de gedetineerden en het dorp.

Er waait een frisse wind door de werkplaatsen van de gevangenis in Veenhuizen. Zij voert nieuwe inspiratie, kennis en vakmanschap met zich mee. Gedetineerden krijgen de kans bijzondere producten te maken. Zo kunnen ze hun vakmanschap ontwikkelen, eigenwaarde kweken en meer leren over cultuur en geschiedenis.

De gedetineerden vormen de ene kant van Collectie Veenhuizen. De andere kant wordt gevormd door de ontwerpers. Dat zijn afgestudeerde studenten van Design Academy Eindhoven die in het dorp werken en soms wonen. Daar krijgen zij de ruimte om hun talenten verder te ontwikkelen. Middels diverse projecten gaan de ontwerpers de verbinding aan met de gedetineerden, maar ook met de lokale ondernemers, bewoners en mensen die in Veenhuizen werken. De verhalen van Veenhuizen zelf zijn altijd de basis.

"Design speelt een verbindende rol tussen ontwerpers, gedetineerden, bewoners en ondernemers"

Van werkplaats naar webshop

Neem bijvoorbeeld de Las_Tig fiets, ontworpen door ontwerpduo UNITT. Het maken van deze fiets is onderdeel van een lascursus. Gedetineerden halen een lasdiploma als ze deze fiets vakkundig in elkaar weten te zetten.

Een ander voorbeeld: in de gevangeniswerkplaats maken gedetineerden Veenhuisjes. Dat zijn kaarsen ontworpen door Adrianus Kundert in de typerende vorm van de huizen van het dorp. Zo'n Veenhuisje wordt afgewerkt met een laagje veen, waardoor het doet denken aan een turfblok. Het Veenhuisje is inmiddels te koop in de webshop en de winkel Lokaal Verhaal in Veenhuizen. Irene Fortuyn, hoofd van de afdeling Man and Leisure van Design Academy Eindhoven en creatief directeur van KETTER&Co, initiator van Collectie Veenhuizen: "Design speelt in Collectie Veenhuizen een verbindende rol. Tussen ontwerpers en gedetineerden, bewoners en ondernemers."

Gevoel van eigenwaarde

Tijdens Meester-Gezel-workshops maakten gedetineerden samen met ontwerpers muziekinstrumenten. Eenvoudige instrumenten die de 'paupers' van twee eeuwen ook maakten. Deze zijn tijdens de muziektheatervoorstelling Het Pauperparadijs ook werkelijk gebruikt, en als merchandise verkocht. Fortuyn: "Het gaat erom dat gedetineerden een ander soort perspectief krijgen.

Veenhuizen is een voormalige pauperkolonie opgericht in de vroege 19e eeuw in de provincie Drenthe. De Koloniën van Weldadigheid zijn wereldwijd uniek. Nergens is al vanaf het begin van de 19e eeuw zo'n grootschalig plan gerealiseerd om met landbouw de armoede te bestrijden. De sporen van dit vooruitstrevende, maatschappelijke experiment zijn nog steeds zichtbaar op vijf plaatsen in Nederland en België. De Koloniën van Weldadigheid zijn genomineerd als UNESCO Werelderfgoed.

Ontwerpers kunnen hierin bijdragen. Voor het re-integreren van gedetineerden hebben twee ontwerpers Laura Ferriere en Eléonore Delisse een methode uitgewerkt en beschreven in het boek: 'What do You Think? the White Building in words'. De Meester-Gezel-workshops zijn hiervan afgeleid. Hiermee wordt veel resultaat behaald in het vergroten van motivatie en gevoel van eigenwaarde van gedetineerden. Bovendien krijgen gedetineerden zo de kans vaardigheden te ontwikkelen.

"De workshops hebben internationale belangstelling gewekt van toonaangevende wetenschappers"

Er is verbinding gelegd met Universiteit Leiden en Cambridge University; de mogelijkheden voor onderzoek naar de werking van diverse onderdelen van het detentiesysteem in Veenhuizen worden uitgewerkt. Zo hebben de workshops internationale belangstelling gewekt van toonaangevende wetenschappers op het gebied van criminologie en straf- en sanctierecht."

Oude stof in originele vorm

Voor de jonge ontwerpers die net Design Academy Eindhoven afgerond hebben is Collectie Veenhuizen een kans om 'door te stomen' en hun talenten verder te ontwikkelen. Doordat de ontwerpers samenwerken met de lokale ondernemers krijgt ook de regio een nieuwe impuls. En worden er nieuwe 'ontdekkingen' gedaan, die in een originele vorm gegoten worden. De TURVER bijvoorbeeld van ontwerper Thomas Trum. De TURVER is een stift met de oer-kleur van Drenthe. De inkt is gemaakt van humuszuur, gewonnen uit duizend jaar oud veenwater. Van ditzelfde humuszuur maakte Trum Drentse Drab, een reinigend kleimasker.

Samenwerking

Het aantal producten en diensten van Collectie Veenhuizen breidt zich momenteel steeds verder uit. Fortuyn: "Ik zie het als een steentje dat ik we in het water heb gegooid hebben. Er komen telkens nieuwe kringen omheen. Vanaf het begin is er een ontzettend goede samenwerking met de gemeente Noordenveld, de provincie Drenthe, het Ontwikkelingsbureau Veenhuizen en de gevangenis. Samen krijg je het ook écht voor elkaar."

